

פרק 14 - הקמת התלמוד תורה (א')

תלמיד חכם הרוצה לגור בעיר חייב לבדוק אם יש בה מספר דברים אחד מהם הוא: מלמד תשב"ר (רמב"ם דעות ד). לכן מיד עם בואו של הרב מנדלזון לכפר עטה זהו הדבר הראשון לו דאג. בין המלמדים הראשונים היו יש"י חסידה (השו"ב) והרב שטוקהמר (ראו תמונה). את מקום הלימוד קבע בצריף ליד ביתו.

בית הספר יבנה נפתח לאחר מכן, אך המוסדות היו שונים, בתלמוד תורה למדו בנים, ולמדו הרבה גמרא. בעוד שביבנה כמעט שלא היו שעות תלמוד, בחר שרצה ללכת אח"כ לישיבה מאוד התקשה. רוב בוגרי יבנה יצאו לעבודה, בעוד שרבים מבוגרי התלמוד תורה המשיכו לישיבות קדושות.

בתלמוד תורה המלמדים נבחרו בקפידה רבה על ידי הרב. שכן לשיטתו רק אם המלמד הנו ירא שמים ניתן לצפות הימנו שיצמיח פירות משובחים, צריך להיות גם בעל כישורים וידיעות, **אבל יראת שמים היא התנאי הראשון**. הרב מנדלזון הקפיד שהתלמוד תורה של כפר עטה יהיה על טהרת הקודש גם בעניני צניעות. אפילו מזכירה או מלמדת קריאה לא הייתה.

מעשה שהיה כעשרים שנה לאחר שעזב הרב מנדלזון את כפר עטה, בתקופת המנהל ר' ישראל גשייד רצו להכניס מורת עזר בקריאה, והיתה על כך סערה בעיר. באותם ימים פגש הרב מנדלזון את ה'עטרת משה' בחתונה וכשמע על הסערה בעיר, לקח מיד את המפיון שהיה על השולחן וכתב אגרת למנהל גשייד – **"אף שעזבתי את רבנות כפר אתא, אבל מהרבנות על בני ידידי הרב ר' ראובן גשייד ז"ל לא התפטרתי"** (כאומר שאין לשנות ולהכניס מורות לתלמוד תורה).

על מסירותו של הרב מנדלזון להשיג מלמדים טובים, וכן על האכפתיות של גדולי ישראל לדאוג לכפר אתא. מובא סיפור נפלא: בשנת תרצ"ט היה חסר מלמדים לתלמוד תורה. הרב מנדלזון חיפש מלמד שיהיה דמות של מחנך ירא שמים, שינחיל וישריש בתלמידים תורה ומדות טובות, לצורך כך הוא נסע לבני ברק לחזון איש, שלא היה זז מלהיוועץ עמו על כל צעד, כדי לבקש הצעה של אדם הראוי לתפקיד רב האחריות. החזו"א ענה שיחשוב על מישהו הראוי לתפקיד וישלח אותו לכפר עטה.

כעבור כמה ימים נסע הרב מנדלזון לירושלים למהרי"ץ דושינסקיא זצ"ל ובמהלך שיחתם מספר לו שהוא מחפש מלמד, מיד אומר המהרי"ץ **"יש לי בחור מיוחד, ירא שמים, שאך עכשיו עולה לארץ ישראל, שמתאים בדיוק למשרה זו ואשלח אותו אליכם"** ובאמת תוך ימים ספורים שלח את הבחור יודל פלדמן (לימים המנהל) ברכבת לכפר עטה.

באמצע הדרך ניגש אליו ר' יעקב פינקלשטיין מב"ב ומתחיל לשוחח איתו, כאשר במהלך השיחה שואל את ר' יודל **"לאן פניך מועדות?"** ומיד הוא עונה לו: **"אני בדרך לכפר עטה, כאשר מו"ר שלחני להורות בתלמוד תורה המקומי"**. קמטי פליאה נמתחו על מצחו של ר' יעקב שמיד מגיב, **"הרי החזו"א שלח אותי בדיוק מאותה סיבה לכפר עטה!"**

בהגיעם ליעדם הגיעו שניהם לרב והציגו את עצמם, הרב מנדלזון שלא ציפה לתקרית, שישלחו שני מועמדים, הכניס את שניהם יחד, שילמדו בתלמוד תורה כל אחד חצי יום. (חזרת על המנהל פלדמן)

יש לציין שהרב פינקלשטיין היה באותו תקופה ר"מ בישיבה לצעירים החדשה שפתח החזון איש תפארת ציון בבני ברק. והנה פונה החזון איש לר' יעקב ומבקש ממנו לעזוב את עבודתו כר"מ בישיבה ולנסוע לכפר עטה על מנת לעמוד לימינו של הרב מנדלזון, ולסייעו בהעמדת התלמוד תורה, ובהקמת מוסדות התורה במקום.

הדבר היה קשה מאוד בעיניו לעזוב את העבודה כר"מ, לעזוב את החזו"א ולעבור לכפר מרוחק, הוא שאל את החזו"א **"כיצד אעזוב את מורי ורבי? כיצד אעזוב את בני ברק?"**

ענה לו החזו"א **"תשובה שהייתה מהדהדת באוזניו במשך שנים רבות, והיה חוזר עליה בהזדמנויות שונות: "לא חתמתי כתובה עם בני ברק, גם בכפר עטה צריך להקים מקום תורה"**. הדברים הם אקטואליים עד היום!

דירות אירוח ולינה בקרית אתא. ניתן להזמין כבר מקומות לבין הזמנים, למשפחות
ולקבוצות עד 60 איש. לפרטים ותמונות – 052-7139520